RESIDENCE SUPERIEURE DU TONKIN
DEPOT LEGAL

1936 — MAI 3 SEPTEMBRE 1923

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

HANOI

	Một năm.	Sáu tháng.	Ba tháng.	Một tháng.
Các làng và các công-sở	8 $ 00	4 $ 50	2 $ 30	0 $ 90
Sau tháng.	»	5 $ 00	3 $ 00	1 $ 00
Ba tháng.	8 $ 00	3 $ 50	2 $ 00	0 $ 70
Một tháng.	3 $ 00	3 $ 20	1 $ 60	0 $ 60
	1 $ 50	1 $ 60	1 $ 60	0 $ 55
	1 $ 75	1 $ 60	1 $ 65	0 $ 60
	3 $ 00	3 $ 00	3 $ 00	1 $ 00
	6 $ 00	6 $ 00	6 $ 00	2 $ 00
	6 $ 60	6 $ 30	6 $ 60	2 $ 30
	12 $ 00	6 $ 00	3 $ 00	1 $ 00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur 61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur: F. H. SCHNEIDER
Directeur: NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef: PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant: NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique
TRUNG BẮC-TÂN VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 1364

ANNONCES

Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0 m 055 de large.

1re page: Une seule insertion. . . . 0 $ 30 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0 $ 18 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . . 2 $ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1 $ 80 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Cái tục kiêng tên ở xứ mình

Người nước ta có một cái tính khác người các nước, là không muốn cho ai gọi đến tên mình, cái tính ấy thật là vô lý buồn cười, mà lại còn sinh ra một cái tập quán ác-liệt cho xã-hội ta nữa.

Người mình sẵn cái lòng mê-tín, những nhà dễ dễ khó nuôi, vật và về đường con cái, trong lòng cha mẹ vẫn tưởng rằng có loài qui ranh đâu đó, vẫn rình mò để bắt con mình, bởi thế mới thu thu giấu giấu, không muốn lộ cho ai biết tên con.

Và nước mình hơn ngàn năm nay theo học-thuật và phong-tục Tàu, đặt tên cũng theo lối Tàu, lấy chữ tên riêng mình làm chữ húy; kiêng cữ không muốn nói đến, mà khi nào nói đến, lại tìm cách để nói tránh đi. Vì cái tục câu-nệ ấy mà sinh ra nhiều chuyện không hay, nguyên-nhân nhỏ mà kết-quả lại to.

Cái tính húy-kỵ ấy thành nếp đi từ bao giờ, khi cử xử trong gia-đình, lúc giao tiếp với bằng hữu, có mấy khi gọi đến cái tên cái nhau đâu; cho nên ngẫu nhiên nghe người ta nói đến, thì giật mình mà *choáng-váng ở bên tai*; lại khi mình đối với ai, mà nhắc đến tên cha tên mẹ người ta, thì tuy rằng mình là vô tình, nhưng cũng là một điều mất lịch-sự. Cho nên trong kinh Lễ có câu rằng « nhập quốc vấn tục; nhập gia vấn húy », nghĩa là bước chân vào nước nào, thì phải hỏi phong tục nước ấy; bước chân vào nhà nào, thì phải hỏi tên húy nhà ấy. Ông Mã Viện răn con cháu rằng: «Ngô nguyện nhữ tạo, vân nhân quả thất như vân phụ mẫu chi danh, nhĩ khả các vân, khẩu bất khả đắc ngôn ». Nghĩa là ta muốn cho các con nghe điều lầm lỗi của người ta, như là nghe tên cha mẹ mình, tai nghe được, mà miệng không nên nói ra. Xem như hai lời nói ấy, thì cái tục kiêng tên, người Tàu xưa kia cũng thế; ta theo tục Tàu, rồi cũng cứ kiêng cữ như thế, mà vì kiêng-cữ quá sinh ra nhiều sự không hay. Một nhà độ mười người, một nhà độ năm, sáu tên kiêng, khi nói đã nói trạnh tiếng, mà khi viết lại không viết đúng vần, người này nói sai tiếng này, người kia nói sai tiếng kia, góp lại biết bao nhiêu là tiếng sai, khi nói chuyện đã khó nghe mà khi viết thơ lại không hiểu. Nước ta đương lúc chấn-hưng quốc-văn, đào-luyện quốc-văn, thì cái tệ ấy tưởng cũng nên bỏ.

Lại còn cái tục rất hư rất hại nầy nữa, tuy ở nhiều nguyên-nhân khác, mà tục kiêng tên cũng có góp vào đó một vài phần. Tục nước ta xưa nay, khi con lớn lên, tuy đã đặt tên rồi, mà không gọi tên thật, lấy thứ bậc tự-nhiên mà gọi, anh cả, anh hai văn văn, hoặc là có con thì lấy con mà gọi, như là anh cu nọ, anh đĩ kia văn văn. Cứ bề ngoài mà xem, thì tục ấy cũng không hại gì, mà xét kỹ ra, thì tục ấy đã gây nên một cái tính rất tối rất xấu. Tên thực mình đã không gọi đến, mà anh hai anh cả, bỏ đĩ bỏ cu, lại không phải là cái danh-hiệu về vang, bởi thế mới bỏ liều ra lo chạy, đem thân đi luồn cúi, tôn kém mấy cũng không kể, sỉ nhục mấy cũng cam tâm, miễn cho được lên ông nầy ông khác, không những là khi về làng xóm được ăn trên ngồi trốc, mà khi giao tiếp lại được chức tiếng cả tên sang; cho thế là vẻ vang, cho thế là vinh hiển, chớ có nghĩ đâu rằng cái vẻ vang thật và cái hiển vinh thật của người ta, là cốt ở mình làm ra, có ở đâu cái danh hiệu xưng-hô ấy đâu.

Tên mình lại làm sao mà qui? Tại mình có học-thức, có tài năng, gánh được việc nặng cho quốc-dân, giúp được lợi chung cho xã-hội, đã có thực thì tự khắc có danh, tên mình ắt đồn vang trong nước. Người có cái tên mà thiên-hạ ai cũng nhắc đến luôn, ai nhắc đến cũng phải kính trọng thì còn gì quí bằng cái tên của mình, cần gì phải thu giấu, cần gì phải mượn danh hiệu của người cho. Còn đến phường giá áo túi cơm, thấy đi thịt chạy, mình đã là một cái bướu ở trong xã hội, thì tuy có phẩm hàm chức tước, cũng như lửa mang lốt cỏ, hấu đội mũ người, lại càng thêm xấu thêm nhơ, chớ có đáng qui đáng trọng gì; thế thì cũng không cần phải đâu tên, mà tự khắc người ta cũng không ai thèm nói đến.

Không phải nói đâu xa, cứ xét ngay ở nước ta từ xưa đến nay biết bao nhiêu người làm thượng thư tổng-đốc, phong tước công tước hầu, mà tên thơm của các ông ấy, đồng thời ai cũng hâm mộ, đời sau ai cũng truyền tụng thì có được mấy ông đâu. Thế thì biết rằng người ta vì có tài đức, có công nghiệp mà quí, chớ có phải làm quan to, phong tước quí mà quí đâu.

Bây giờ nếu ai muốn có danh thơm, có tiếng tốt, để thiên-hạ nhắc đến tên mình luôn, thì nên lo học-hành cho giỏi, kiến thức cho rộng, làm quan thì lo hết nghĩa-vụ đối với quốc-dân, có tiến thì đem hăng-tâm lo việc công ích, đó là cái phương-pháp cần danh rất chánh đáng, cần gì phải thu tên giấu tuổi, giả hiệu thiết danh, như thói quen của xã-hội ta bây giờ.

B.

HÀI ĐÀM

Kém ăn

Có người hỏi một chú Khách:

— Chú ở bên An-nam nầy thấy-thổ có hợp với sức khỏe không?

Chú lắc đầu:

— Từ khi tôi ở An-nam ăn-uống kém không được bằng ở bên Tàu.

— Mỗi bữa chú ăn được bao nhiêu?

— Cố gắng lắm mới ăn hết mười bát cơm-thanh cơm và một cái sô lợn l...

Sơn-phong.

Âu-chân điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 31 Août 1923

Ý với Hy-lạp

Nước Hy-lạp không chịu việc nước Ý đòi nước Hy-lạp phải xử-tử các tội nhân, và bồi cho nước Ý 50 triệu lires.

Tin Rome. — Tòa Nội-các nước Ý xét ra bức thư của nước Hy-lạp không ưng được, và đã quyết định mọi phương-sách kia khác đối phó với Hy-lạp.

Tin Athènes. — Người Ý cho quân đến đóng ở Corfou.

Paris, ngày 1er Septembre 1923

Ý với Hy-lạp

Người Ý bắn đại-bác vào Corfou, nước khi giới của quân-lính đóng ở đấy, chiếm lấy các dụng-cụ dùng về việc binh, 15 người bị hại.

Nước Hy-lạp gửi thư khiển-nại với các nước đồm nhận việc bắn-bộ chủ-quyền cho nước ấy, và xin tòa trị-sự hội Vạn quốc can-thiệp vào cho.

Paris, ngày 2 Septembre 1923

Động đất. Đồ cây nước

Ở Nhật-bản động đất và đồ cây nước. Thành Tokio cháy mất một phần. 700 người chết. Nhiều tàu bị đắm.

Tòa nội-các Tây-ban nha

Tòa nội các Tây-ban-nha từ chức.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 2 và 3 Sept. 1923

Ý với Hy-lạp

Chánh-phủ nước Hy-lạp đã phúc lại chánh-phủ nước Ý. Chánh-phủ Hy-lạp ưng công nhiên xin lỗi nước Ý. Chánh-phủ nước Hy-lạp sẽ đặt lễ cứu kinh cho các nhà bị hại, mà các quan thượng-thư nước Hy-lạp sẽ đến dự lễ. Chánh-phủ Hy-lạp sẽ làm lễ kinh cáo quốc-kỳ nước Ý cùng kinh cáo các nhà bị nạn. Chánh-phủ Hy-lạp sẽ bồi thường cho các nhà bị hại. Nhưng chánh-phủ Hy-lạp không thể ưng thuận mấy khoản khác trong tối hậu thư nước Ý có thể làm hại đến cái chủ-quyền của nước Hy-lạp.

M. Mussolini, thủ-tướng nước Ý, có công bố rằng bức thư trả lời của nước Hy-lạp lời lẽ hình như ở tỉnh hết phục các điều khoản của nước Ý yêu cầu, vậy nước Ý sẽ cho quân đến đóng ở đảo Corfou. Việc đóng quân Ý là một việc tạm-thời mà thôi, không phải là một việc chiếm-cứ, song là một việc nước Ý ở ý quyết đòi cho nước Hy-lạp phải bồi-thường mới nghe.

Có tin rằng khi quân lính nước Ý tới đảo Corfou, thì việc thứ nhất là thầy-quản đô-thống Solari báo tin cho các bộ lĩnh-sự ngoại-quốc biết, và xin các bộ ấy kéo cờ bán-quốc-tiêu. Các tàu lễ của nước Ý đậu tại Spezzia và ở Venise đến khởi hành đi đến các nơi hải-cảng còn ở trong bể Adriatique. *Báo Corriere Italiano* có nói: Ngoài các đạo lính thủy lại còn đi nhiều quân và liên đội bộ binh thứ bốn mươi tám, tất cả quân lính liên đội bộ binh thứ bốn mươi bảy, ít nhiều quân pháo thủ, quân y tế, đã xuống tàu ở Tarente, sĩ nhẩy bắt bài quốc ca, rất là vui vẻ, nhân-dân đến hoan-hô. Nghe đâu một đội tàu bay cũng đã khởi hành Tại Brindisi, chiếc tàu Hy-lạp tên là Athremites được phép đi Pirée. Tiền tàu có nàng nhà làm bảo Hy-lạp đã phải trực xuất cảnh ngoại.

Thầy-quản đô-đốc Bellci nước Ý cũng không cho tàu Hy-lạp vào lạch bể Otrante.

Bốn chiếc tàu của Hy-lạp bị giữ lại trong các cửa bể Hy-lạp. Các tàu Ý vẫn được đi đến các cửa bể Hy-lạp, song các tàu thuyền hai bên không giao-thông với nhau nữa.

Một chiếc tàu ngầm nước Ý có bắt một chiếc tàu các Hy-lạp tên là Georgios trong có bể Corfou.

Tại hội Vạn-quốc

Tòa Trị-sự hội Vạn-quốc hội nghị kỳ bí một sáng hôm thứ năm đó tại trước Yshi đại-sứ của nước Nhật-bản tại Londres chủ tọa. Tòa Trị-sự xét các vấn-đề quan-hệ về sự bảo-bộ các tiền-đồn tại Esboole.

M. Gout là chánh-phái-bộ nước Hy-lạp có đại-diện chánh-phủ Hy-lạp đệ trình viên thư-ký hội Vạn-quốc một bức thư phản-đối các phương sách của nước Ý thi hành. Trong bức thư ấy nước Hy lạp có nói: Nước Hy-lạp cho việc trú-binh tại đảo Corfou, và đảo Samos làm một việc có hại cho cuộc hòa bình.

Từ-nước lời là tổng-trưởng tòa trị sự có bàn bạc chiến sĩ đặt một kỳ hội-đồng để bàn bạc về việc ấy.

M. Solandre là đại-biểu nước Ý có nói các phương-sách của chánh phủ nước Ý thi-hành không có hại đến cuộc hòa-bình, và nước Ý cũng không có muốn gây sự chiến-tranh với nước Hy-lạp làm chi.

Việc nước Thổ

Ngày hôm thứ năm tại nghị-viện Pháp ở Constantinople đã đặt lễ viếng các tử sĩ Pháp tử-trận tại các chiến-trường Đông-á. Các tướng tá Đồng minh có ý muốn đến viếng các tử-sĩ nước Pháp một lần trước khi rải quân lính đóng ở nước Thổ về, nên đã đặt ra lễ ấy.

BỘ MÁY THAY ĐỔI ĐƯỢC KHÍ-HẬU TRONG NHÀ

Người ta ở trong nhà, thì khí-giới lạnh, nóng, ráo hay ẩm mà khác đi. Nhưng hầy giờ ở Âu, Mỹ đã có một bộ máy theo ý mình muốn làm lạnh hay nóng, ráo hay ẩm thế nào cũng được. Muốn cho trong nhà không-khí khoan-khoái, thì dùng một bộ máy thu-nhiệt; nếu muốn trong nhà không-khí khô ráo, thì đặt một cái ống trong có đủ những đồ hút chất ẩm; nếu muốn trong nhà ẩm ướt, thì làm cho hơi nước bốc lên; nếu muốn trong nhà không-khí trong sạch không có chất bụi nào, thì làm cho không-khí ở ngoài vào, đi qua một bộ máy, có nước lọc đi, bao nhiêu tro bụi, lọc đi hết cả; nếu rét thêm ít nước lên nữa trong nước ấy, thì lại không có có bệnh truyền-nhiễm, hay là rét vào vài giọt nước hoa thật tốt, thì mùi thơm bay lừng cả ở trong nhà.

Tin Trung-hoa

Ngày 27 Août 1923

Hương-cảng đặc-điện

Triệu thanh-Lương và Sun-hành-Siêu cáo từ chức sư-trưởng, nhưng Dương-hi-Mẫn cố giữ lại. Trần-quỳnh-Minh đại bại ở Vĩnh-bộ.

Tòa Nội-các

Viên-nãi-Khoan làm nông thương tổng-trưởng mong vì đã dị nghị của Ngô-bội-Phu, cũng khó được thực-hiện; Vọn-triện-Chi làm giáo-dục tổng-trưởng, nhưng vì chưa đã tư-cách, cũng có lẽ vô vọng; còn lục-quân tổng-trưởng là Trương-kinh-Dư nhất định không chịu phóng-thả quyết dùng thủ trưởng là Kim thiện-Tăng đề-lý bộ vụ.

Tin Tào-Khuê

Có người ở trước mặt Tào-Khuê giảm chế Trương-Hồ, bảo Trương-Hồ cùng đảng Thiên-tân có một mưu với nhau. Tào-Khuê đã ấy người thân tín đi đò rồi Trương-Hồ.

Tin Viên-nãi-Khoan

Chức tổng-trưởng hai bộ giáo-dục và nông thương vẫn chưa quyết định. Có tin đồn rằng cải lệnh cho Viên nãi-Khoan làm nông-thương tổng-trưởng hiện đã cản lại, nhưng chưa được định-xác. Và Viên cũng vẫn có ý quan-vọng.

Tin Phùng-ngọc-Tường

Có tin rằng ông đô-đốc ở một tỉnh kia sợ Phùng-ngọc-Tường không để yên cho đời, lại có ghi triệt về chống, mới điện hỏi ý-kiến Tào-Côn và Ngô-bội-Phu.

Diêm trị Đường bị cách chức

Diêm-tri-Đường bị Ngô-bội-Phu cách chức, rất lấy làm phẫn-uất. Các bộ thuộc cũng có ý tức giận.

Tin Hán-khẩu

Lâm-chí-Vũ nguyên cùng Triện-dịch-Bằng cùng phái-biểu nhận cái trách-nhiệm dàn-xếp tỉnh-hiến. Vậy rồi Lâm bỏng bổ chức, cái đi-sự cùng Triện-dịch-Bằng cũng rất không được yên-ổn.

Hành-trình quan Toàn-quyền Merlin tại Trung-kỳ

Bản quán vừa tiếp được tin sau này về sự hành trình quan Toàn-quyền Đông-pháp Merlin tại Trung-kỳ:

Ngày 6 Septembre 10 giờ 30 từ Saigon đến Phan-thiết đi chuyển xe hỏa riêng, rồi cơm sá gì lại trên xe; 17 giờ đến Phan-thiết, lại đi xe ô-tô đến nhà nghỉ mát Monpensieur tại Phá-hai, ở đó nghỉ rồi sáng trả rồi sẽ đi ngay đến viếng thành-phố tỉnh Phan-thiết hồi 18 giờ, sẽ quan Công-sứ, các quan tỉnh, các quí quan công các nhà đồn-điền đi rước ngài. — 19 giờ 30 ngài rời cơm tại tòa Sứ.

Ngày 7 Septembre ngài khởi hành từ Phan thiết đến Đa-lát bằng xe ô tô, đi theo con đường Mélam Ysback và đồn-điền Perzene. — Le Dalenm (Djiring). — 10 giờ đến Djiring, ngài rời điểm-tâm ở tòa Đại lý, quan Công-sứ Đồng-nai thượng tỉnh đem những người tù-trưởng thổ-dân đến yết-kiến quan Toàn-quyền; rồi ngài khởi hành đi Đa-lát, và có tạm nghỉ một hồi ở Cantes de Gougah. 13 giờ đến Đa-lát. — 17 giờ các quan lại viên chức ở Đa-lát ra yết-kiến ngài.

Ngày 8 Septembre từ 9 giờ đến 11 giờ ngài sẽ đi thăm ở nơi trạm Dankia. — Từ 15 giờ đến 16 giờ 30 ngài đi thăm Đồn-điền G. sill và nơi trạm sẽ lập nơi tân bay đậu. — 16 giờ 30 đến 18 giờ ngài đi thăm các đường sá và lâu-đài nhà của ở Dalat. — 21 giờ đến thăm nơi Palace.

Ngày 9 Septembre, từ 9 giờ đến 10 giờ 30 ngài đến tỉnh Petit-Lang-bian do con đường Tour de chasse và Bosquet. — 10 giờ 30 đến 11 giờ ngài đến thăm nhà thương. — 15 giờ 30 ngài khám-nghiệm các bản-đồ cùng các công việc vật thuộc về việc Công-chánh ở tỉnh Dalat.

Ngày 10 Septembre khởi hành tại Lang-bian khi 8 giờ ngài tại Belle vue là nơi cuối cùng của đường bốn xe rộng của đi trèo đồi (Chemins de fer à crémaillère), đến Phan-rang 11 giờ 30. — Các quí quan nam-quan và đồn-điền đi đón rước ngài. — 14 giờ ngài sẽ đi ra Nha trang đi theo con đường qua những nơi: Trại-ca Bang-hoi, vũng Cam-ranh, suối Trinh và đồn-điền Yersin, Chai và các nhà khoa-học Pasteur và nguyên-nghệ. — 18 giờ 30 sẽ đến tòa Công-sứ Nha-trang có các quan-lại Tây-Nam và các nhà đồn-điền ra đón rước. — 9 giờ 30 ngài rời cơm tại tòa Công-sứ.

Ngày 11 Septembre, khởi hành từ Phan-rang ra tỉnh Sông-cầu, đi con đường qua những xứ Ninh-hòa, Varella, sông Ba-rang, đi ngang Tuy-hòa và đến Phú-yên khi 7 giờ. — Đến Sông-cầu khi 13 giờ, các quan-lại Tây Nam và các nhà đồn-điền đón rước. — Ngài rời cơm xong xong đến 15 giờ ngài ra tỉnh Qui-nhơn đi ngang đèo Cả-mông. — 17 giờ đến tỉnh Qui-nhơn các quan-lại Tây Nam và các nhà đồn-điền đón rước. 19 giờ 30 ngài rời cơm tối.

Ngày 12 Septembre, ngài khởi hành từ Qui-nhơn ra Quảng ngãi đi lối đường Bồng-sơn và Sa-huỳnh. 12 giờ 45 đến Quảng-ngãi, các quan-lại Tây Nam và các nhà đồn-điền ra đón rước. — 14 giờ 30 khởi hành từ Quảng-ngãi, đến Faifoo khi 17 giờ 30, nghỉ tại nơi tòa Sứ với mươi phút để rời nước trà và tiếp lễ yết-kiến của các quan-lại Tây Nam. — 18 giờ 30 hoặc 19 giờ ngài khởi hành đến Đà-nẵng (Tourane) khi 19 giờ 30, khi ấy không làm lễ yết kiến của các quan-lại. — 19 giờ 30 ngài rời cơm ở tòa Đốc lý Đà-nẵng.

Ngày 13 Septembre, hồi 9 giờ quan Toàn-quyền sẽ tiếp lễ yết-kiến của hội-đồng thành-phố phòng Thương-mại và Canh-nông, các quan chủ sự các tòa sở và các nhà đồn-điền. — 10 giờ ngài đạo thăm thành-phố, bến tàu, nhà thương và nhà bảo-tàng của Chàm. 11 giờ rời đại-yến tại tòa Đốc-lý. — 14 giờ ngài đi xe ô-tô từ Đà-nẵng qua đèo Ải-vân ra Lang-cô. — 15 giờ tại ga Lang-cô ngài sẽ cùng với tây thang đi chuyển xe riêng ra Huế. — 17 giờ đến Huế, lại ga Huế sẽ có lễ đón rước quan Toàn-quyền rất trọng-thể. — 20 giờ ngài rời cơm tại phủ Khâm-sứ.

Ngày 14 Septembre, 9giờ ngài tiếp lễ yết-kiến của các quí-quan-lại văn võ và các nhà đồn-điền. — 10 giờ ngài tiếp lễ yết-kiến các cụ lớn viện Cơ-mật và viện võ liệt-hiền đại-thần ở Nam-triều. — 10 giờ 45 ngài rẽ vào yết-kiến Hoàng-thượng. — 11 giờ 45 Hoàng-thượng ngự giá đáp lễ yết-kiến quan Toàn-quyền tại phủ Khâm-sứ. — 16 giờ rưỡi quan Toàn-quyền cùng qui phu-nhân vào yết-kiến lưỡng Cô-cung. — 17 giờ ngài đi viếng vào cung điện ở Đại-nội. — 18 giờ ngài đi xe ô-tô đạo xem các thắng-cảnh ở Huế. — 20 giờ ngài dự cuộc đại yến tại phủ Khâm-sứ.

Ngày 15 Septembre, 9 giờ ngài thăm các công sở thuộc về nhà binh. — 10 giờ ngài thăm các trường Đại-học. — 11 giờ đến thăm nhà Y-chánh và nhà nhẫn chủng. — 15 giờ 30 ngài vào thăm viện Cơ-mật, cuộc nghênh tiếp ấy rất trọng-thể. — 16 giờ ngài đi thăm các nhà bảo-tàng, sở nuôi ngựa, trường Bá-công và sở Canh-nông. —18 giờ hội Đô-thành hiếu-đề tiếp kiến ngài. 20 giờ ngài rời cơm.

Ngày 16 Septembre, 10 giờ ngài đến thăm lò vôi Long-thọ. — 16 giờ 30 ngài lên cung-chiêm Tôn-lăng Minh-Mạng. — 20 giờ ngài dự cuộc đại-yến ở Đại nội.

Ngày 17 Septembre, 9 giờ ngài đi thăm sở nước lọc. — 11 giờ ngài vào tư yết Hoàng-thượng. — 17 giờ ngài đi cung-chiêm Tôn-lăng Thiệu-Trị Tự Đức và Đồng-Khánh. — 20 giờ ngài rời cơm. — 20 giờ 30 có hát cuộc diễn đêm và đánh pháo tại nhà Lục-giác-đình ở vườn hoa phủ Khâm-sứ.

Ngày 18 Septembre, 9 giờ ngài đi xe ô-tô ra Quảng-trị, các quan-lại Tây-Nam và các nhà đồn-điền đón rước. — 11 giờ rưỡi ngài rời cơm tại tòa sứ Quảng-trị. — 14 giờ khởi-hành từ Quảng-trị ra Đồng hới đi ngang qua lối Cửa tùng. — 17 giờ rưỡi đến Đồng-hới, ngài đi thăm nơi công-xưởng và trường điền-khẩn và lớp chuyên-chăng quan ký-sư coi việc làm đường bến-xe từ Vinh đến Đồng

hà việc trở-ngại đường trên-xe từ Ai-lao xuống Cửa-bể.

Ngày 19 Septembre, 8 giờ khởi-hành ra Hà-tĩnh. — Trong hành-trình ngài sẽ đến thăm các công sở hôm-xa hiện đương làm, lại đi theo lối Quảng-khê, qua cửa ải Đồng-hới. — 12 giờ tới Hà-tĩnh, các quan-lại Tây Nam và các sở dân-điền đón rước. — 14 giờ rưỡi ngài đi từ Hà-tĩnh ra Vinh. — 17 giờ đến Vinh, các quan-lại Tây Nam và sở dân-điền đón rước.

Ngày 20 Septembre. 8 giờ ngà đi thăm các trường học và các nhà thương. 9 giờ ngài vào thăm trường thi — 10 giờ ngài đi thăm sở máy-đèn, hội Lâm-sản và nơi Bến-thầy, về xơi cơm tòa Công-sứ. 13 giờ ngài đi xe ô-tô từ Vinh đến Thanh-hóa, theo con đường Phủ-diễn và Ngọc-giáp. — 17 giờ đến Thanh hóa các quan-lại và các sở dân-điền đón rước.

Ngày 21 Septembre, 8 giờ ngài đi thăm trường học nhà thương và lò chum, Ham-rồng. 11 giờ đi chuyến xe riêng ra Hanoi, 16 giờ đến Hanoi

MỘT SỰ TIẾN-BỘ TRONG NGHỀ ĐIỆN THOẠI

Ông nói bây giờ đang ra được nhiều việc lắm ; mà còn có một cái khuyết-điểm, như là ở trên tàu bay bay là trong buồng máy thì tiếng kêu ầm ầm inôn, muốn nghe rõ tiếng nói trong ống điện thật là khó. Mới rồi đây ông Edwin S. Prudhan và ông Peter Jensen mới phát minh ra một thứ ống nói, làm cho tiếng ồn bên ngoài không ngăn trở được cái sóng điện truyền tiếng. Ở trong ống nghe, cái chấn-động bản không theo thước cũ, làm bằng sắt mà dùng giấy cuốn lại thôi. Khi tiếng ồn ào ở ngoài truyền vào, thì cái giấy cuốn ở cái chấn-động-bản, với cái truyền-hoạt bản ở đầu ống cũng rung động lên làm cho cái rung-động này tiêu mất được. cái rung động kia mất tăng mất ở trong ống điện không phải trở ngại gì.

Cái nguyên lý ấy thì dụ với cái trông thì nhỏ. Vì như cái trống hai mặt, lấy hai cái dùi to cùng đánh một lần, hai mặt cùng rung động, thì tiếng mất tiếng đi, đánh mạnh đến đâu cũng không nghe tiếng nữa khi ấy lại lấy một cái dùi nhỏ đánh khe khẽ vào một mặt, thì tiếng nghe rõ ràng lắm. Cái thứ ống nói mới trừ khỏi được cái tiếng ồn-ào bên ngoài, cái ấ cũng như thế,

Cuộc thi thơ

Của Nhật-nam-Quán xã-tứ

Thơ thi

DLXXXIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Đạo học Sơn-đông cũng Á-đông.
Trải mấy xuân-thu nào có đổi,
Mà nay nghi lễ vẫn còn chung,
Càng-tường tưởng thấy người lân-phụng,
Non nước xây nên cõi Lạc-hồng.
Nữ sĩ ti-ba ai odn nhỉ,
Đẳng sân cối bách cối non Nùng.

Dương-thiện-Dị
Chez quan phủ Lục-ngạn Bắc-giang

DLXXXIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu-mạo ưa khe đạo rất sùng
Tùng cặp cao-kiên vững bóng tỏa,
Bức tường phù-thị vẻ rêu phong,
Lịch triều khoa giáp trở bia đá,
Trung cổ đi-tadn vẫn, cột đồng.
Nhân-ngãi ba dân còn so-chỉ cả,
Đạo nguyên khi tắc tại khi thông.

Nguyễn-văn-Phố
12, rue Paris, Nam-định

DLXXXV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu cả còn ghi cảnh hội Nùng.
Pat-mộ thanh Nam riêng vẻ trự,
Tinh-thần nước-lỏ mấy thu-đông.
Y quan vong tại nền tân-hiếu,
Hương hỏa còn lưu đầu cổ-phong,
Gió Á mưa Âu trận bể học,
Càng-tường vẫn vững với non sông

Trần-quang-Huyến
35, Rue Résident de Miribel

DLXXXVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Một miếu Văn-tuyên, cõi Lạc-Hồng.
Đẳng-sắng càng-tường trên đất bắc,
Rõ ràng sa-biểu giữa trời đông.
Thay trong nước Tả kia sông Nhị,
Thế (1) vững non Ni ấy núi Nùng.
Hai chữ càng-thường vương Không-tử
Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long

Văn-sanh Lâm-lân-Phác
Hà-tiên, Nam-kỳ

(1) Thế đây là thay-mặt, thế mặt, chứ không phải kẻ thế bay là binh thế.

DLXXXVII

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long
Miếu cả ngày nga kẻ mấy trăng.
Nước đổ non xanh Hồng-Lạc cũ,
Trời Nam đất Bắc Tả-Hà chung.
Văn-minh pe đẹp rừng nho sẵn.
Đạo đức gương treo bóng nguyệt lồng.
Trải tám trăm thừa tang hải mấy.
Sân Trình cửa Khổng dẫn còn phong.

Vũ-đình Y
Thư-ký sở Văn-nam

DLXXXVIII

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Cửa thánh hiền qua có ngó không?
Cây Lộ bia Lê màu đạo nhiệm,
Nước Sông sông Nhị khí thiêng chung
Đời xưng nhật-nguyệt soi càng tỏ,
Mấy độ tang thương dâu chẳng phong
Vũ trụ bui nào cung miếu ấy.
Ánh lòng kim cổ chứng ta trông,

DLXXXIX

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Miếu cả người kính đạo vẫn sùng.
Dường cột dựng nên triều thuở Lý.
Cang tường mở lối tỉ miền Đông.
Mây lồng bia đá hồn văn-sĩ.
Sao rạng lầu khuê dấu quốc-phong.
Muốn hỏi có sao lòn chuộng thế?
Lòng ai ai cũng tỉ thờ chung.

Vũ-duy-Phong
Thư-ký sở Văn-nam

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ	31 độ
15 giờ	32 độ

Giá hạn. — Kể từ ngày 3 Septembre 1923, giá bạc ở khu Đông-dương định là 8 f. 75.

Tin tàu. — Tàu *Affon* ở Pháp sang tới Saigon, ngày 3 Septembre.

Tàu *Odessa* khởi hành ở Marseille ngày 30 Août đi Đông-pháp.

Ngạch tư pháp. — Điện tín Havas có báo rằng quan cố vấn Ga selin tại tòa Thượng-thẩm Hanoi được thăng chức phó Chưởng lý và M. Dupré được thăng lên cố-vấn.

Quan Thống-sứ đi Cao-bằng. — Sáng đến ngày thứ tư này thì quan Thống-sứ sẽ ở Cao bằng về Hanoi.

Hội-đồng ủy-viên của thành-phố — Cương tới mai tại đội-đồng ủy-viên của thành-phố sẽ họp.

Trong kỳ nội-đồng ấy tại các ông ủy-viên sẽ bàn đến việc đặc tượng ban thần bằng đồng của bác-sĩ Pas-teur mà thành-phố mới nhận được.

Hội đã giao cho một nhà thầu-khoán tây làm một cái bệ đá để đặt tượng bác-sĩ.

Ngạch quan-lại. — Các quan lại có tên sau này đổi đi các nhan :

1· Dương-tư-Nhu, tri phủ hạng nhì tại phủ Mỹ-đức (Hà-đông) và M. Trần-hữu-Chiêm, tri phủ hạng nhì tại phủ Yên-lãng (Phúc-yên).

2· M. Vũ-đình-Khôi, tri huyện hạng nhì tại huyện Cẩm-giàng (Hải-dương) và M. Nguiễn-duy-Nhiu, tri huyện hạng nhì tại huyện Phú-xuyên (Hà-đông).

M. Ng quang-Rực, tri huyện Gia-khanh nước có nghị đổi đi Phong-doanh (Nam-định) mà chưa đi thì nay lại ở lại Gia-khánh (Ninh-bình).

M. Vũ-văn-Sang, tri huyện Phong-doanh (Nam định) trước có nghị đổi đi Gia-khanh (Ninh-bình) mà chưa đi thì nay đổi đi Yên-mô (Ninh-bình) thay M Ba-phú-Khiêm phó đi an chức.

M. Phạo-ba-Tuấn, tri huyện hạng ba tại Ha-nam nay đổi đi Phong-doanh thay M. Vũ-văn-Sang.

M. Phạm-đình-Hàng, tri huyện hạng nhất tại huyện Tiên-lãng (Kiến-an) được nghỉ phép 20 ngày tại Nam-định.

M. Ng-thượng-Trọng, thông phán tỉnh tại Kiến-an nay quyền huyện Tiên-lãng trong khi M. Phạm-đình-Hàng nghỉ vắng.

M. Lưu-kế-Huy, thừa phái hạng tư tại Bảo-ninh mới có nghị đổi đi Vị-xuyên (Hà-giang) thì nay được nghỉ 29 ngày.

Tòa án binh. — Tòa án binh đến ngày thứ sáu 7 Septembre, hồi 7 giờ sáng, sẽ họp để xét những việc này :

Trần-Xia, Dương-Ninh, Đặng-hữu-Hoan, Ng-Tô, Phạm-Quế là năm người lính nhà thuốc ở Quảng-yên phạm tội kháng cự với nhà binh.

Trương-v-Phú lính khố đỏ phạm tội ẩn cắp đồ binh.

Hanlsaner (Oskar), Nobel (Rudolph Kohler), Joseph và Antoine (Alfred-Paul) là bốn người lính Lê-dương phạm tội ẩn cắp đồ binh.

Về việc thuyền chuyển trong ngạch Học-chính. — Trong một số báo trước bản-quán có đăng tin thuyên chuyển trong ngạch Học-chính ở Bắc-kỳ, nay lại được tin rõ rằng năm nay những ông, từ 25 đến 30 tuổi phải chiếu phái đổi lên mạn ngược cả. Việc đổi này là cứ theo lần lượt, vì trên thượng-du chưa có mấy người học khá mà nhiều trường lo xua nay vẫn phó thác cho mấy ông trợ giáo mới thi có điều thiệt thòi cho đường tiến hóa mạn trên ấy, sau nầu là để cho những ông giáo đã ở trên ấy đã lệ rồi, được về dưới này. Không những là trong các ông phải đổi đi nơi xa không ông nào phải đổi vì có lỗi mà lại toàn là những ông giáo giỏi cả.

Ngoài Học-chính. — Trần-văn-Loan, giáo-học tập sự tại Quảng-yên được rữ chức, kể từ ngày 1er Septembre 1923.

M. Phan-thanh-Điền có bằng thành chung, bằng tiểu-học tây và bằng Cao-đẳng tiểu-học tây được bổ giáo học tập sự thay M. Trần-v-Loan.

Các ông giáo học có tên sau này được nghỉ giả hưu một năm :

MM. Phan-đức Tí, giáo-học tập sự tại Bắc-ninh.

Bùi-huy-Cường, trợ giáo hạng tám.

Mme Vũ thị-Du nữ trợ-giáo tại Phúc-yên.

M. Ngô-v-Thuật, giáo-học tập-sự tại Cà-sơn-trang (Sơn-tây) được từ chức từ ngày 25 Septembre 1923.

Quan Bốc-tơ Bi-cô-man

Y-khoa tiến-sĩ

Chữa các chứng bệnh đàn bà, đàn bà, con gái, các chứng khí hư, các bệnh sốt thường, cảm vì ngã nước, các bệnh lậu, giang-mai, lở, đau mắt, các chứng sài trẻ-con.

Phòng khám bệnh chính tại phố hàng Gió, số nhà 32, Hanoi (ông nói 314).

Quan Bốc-tơ có để nhà cho người đi, người ốm đến nằm, ai cần lại hỏi. 2062

Tòa án Trừng-trị. — Sáng hôm nay Tòa án Trừng-trị xử những việc sau này :

Lộ-trưởng lộng-quyền. — Đào-đình-Tạo là lý-trưởng làng Lục-lễ tỉnh Hưng-yên bị thưa rằng có nhận được giấy sức phạt người làng nầu rượu lậu, sau nhân thấy một người lên là Chu làm ẩn ở Hanoi về làng thăm nhà, chập tối đến dọa có giấy sức bắt về việc rượu lậu, rồi trói đánh, gửi ra điếm giam và soát tài lấy mất cả tiền. Tên bồi bàn bị và chứng của bản nguyên rồi luật-sư bên bị xin hoãn đến kỳ sau để nại chứng.

Lý-trưởng tiêu tiền thuế của nhà nước. — Trương-văn-Hợp là lý-trưởng làng Lạch-xá, huyện Đan-phượng tỉnh Hà-đông thu thuế của dân đã cả thảy được 558 đồng tiền đi, đến kỳ tiêu tỉnh nộp thuế chỉnh đồng tiêm không thấy trình quan. Đến lúc quan xét thì tên ấy đã trốn mất không thấy về làng. Sau tầm nã mãi bắt được ở Việt-trì. Hỏi thì tên ấy khai rằng đem tiền thuế ra Hanoi để đổi bạc đồng bị mất cắp, nên phải lên Việt-trì tìm người quen vay đến chữ không dám tiêu tiền thuế của nhà nước. Tòa phạt tên lý-trưởng ấy 6 tháng tù.

Lừa đảo. — Ng-văn-Thanh tức Thái làm công bán hàng cho hiệu Nhật-bản bị thưa nhận đồ hàng hóa đem bán rồi ấy tiền tiêu hết cả không trả chủ. Tòa bồi bàn bị rồi hoãn đến kỳ sau để một người thông-ngôn tiếng Nhật vì bản-nguyên là người Nhật bản không biết tiếng tà cùng tiếng Pháp. Bên nguyên có đưa một người đồng bang biết tiếng Pháp để làm thông-ngôn cho mình nhưng tòa không nghe vì không hợp lệ.

Ăn cắp xôi. — Ng-văn-Lợi làm thợ xẻ ô-tô pạo phải phạt 2 tháng tù về tội ẩn cắp xôi của tên Trịnh-quang-Long.

Du đãng và ăn cắp — Vũ-văn-Xuân 16 tuổi phải 45 ngày tù về tội du đãng không làm nghề nghiệp gì và ẩn cắp nữa của người đi đường.

Ăn cắp bò. — Lê-v-Hách làm ruộng phải phạt 1 năm tù về tội ẩn cắp bò của một người Tây nhà đồn điền.

Phiên tòa buổi sáng hôm nay đông người quá : vừa người đương xử vừa người đến xem. Trong khi tòa đương xử việc có nhiều người vừa nằm vừa bấy thì nhà chuyên trò với nhau lớm rằm cả lên bình như là họp chợ, nên viên Trưởng tòa phải đuổi bớt ra ngoài cửa hội đồng.

Còn nhiều việc nữa hoãn đến phiên tòa buổi chiều.

Tháng chửa. — M Ng-v-Tuế, 44 khố-xanh tại Lai-châu nay được thăng phó-quản tại Hòa-bình.

Ngủ phép — Đinh-v-Can thư ký hạng nhất tại tòa bà phủ Thống-sứ được nghỉ phép 30 ngày Ranh cả lương.

Nạn xe lửa. — Đêm 30 Août có một người đàn chăng 30 tuổi bị xe-hỏa nghiền chết ở kilomètre 55+025 (Vĩnh-yên). Đầu và chân bị nghiền đứt như chẻo.

Nạn ô-tô. — Chiều thứ năm trước M Lhermitte là chủ một công-ty buôn đi ô-tô từ Haiphong lên Hà-nội, đến kilomètre 24 thì một cái bánh xe sau nổ, vì tránh một cái xe khác qua đó mà người chauffeur lái đổ cả xe xuống. M Lhermitte may mà lên được chỉ bị thương xoàng ở đầu và ở chân mà thôi. Cái xe phải thuê đến sáu mươi người mới đem được lên đường.

Việc người điên bị đánh nhau chết tại nhà thương. — Quan Dự-thẩm nay lại ủy quyền cho sở một thẩm xét lại việc một người điên bị đánh chết tại nhà thương.

Mấy cái trộm ngờ cho người làm. — Phạm-văn-Sơn 50 tuổi nấu bếp cho một bà đầm ở đường Thành bị ngờ là ăn cắp của chủ 175 đồng bạc để phải giải vào tòa án.

Một người thầu khoán Tây ở đường bờ sông, có đơn kiện rằng bị trộm cạy tủ lấy mất một nghìn hai trăm đồng và một tấm vải trắng, việc trộm này ngờ cho một tên bồi trốn mất.

Một người Khách ở hàng Bồ số 44 trình rằng người làm công là Tsan-cu ăn cắp những đồ vật trong nhà 114 đồng 5 hào và trốn đi mất.

Giải vào Tòa án. — Phạm-v-Bính tức Tư dinh, quán làng Tam quang, huyện Đại-an (Nam định) có trát quan Dự-thẩm Hanoi bắt về tội ăn cướp và tên Hoàng-v-Phú và Ng-v-Kế đi đu đăng đều phải giải vào Tòa án.

Tin vật. — Ngyễn văn Thôi, vô gia cư vô nghề-nghiệp ăn cắp một cái ví da đựng tiề thuế toán để là Hoàng-v-Khoa ở làng Đông-duyên (Hà-đông) đã phải bắt giam.

— Ng v-Thoại và Vũ-v-Lộc là hai tên cu-li xe đúng tuổ thuê thảo mượn đều phải bắt giam.

Bán một cái nhà kiểu tây có cửa hàng, số 102, phố hàng Trống.

Hỏi tại nhà số 4 Đường Quanthánh (trước vườn hoa hàng Đậu trông sang). 2046

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Gạo bắp xuất cảng — Số gạo bắp đã đi các nơi trong ngày 31 Août 1923 như sau này :

Đi Hương-cảng 34.615 kilos gạo trắng ;

Đi Dunkerque (Pháp) 95.845 kilos bắp.

Tin tàu — Ngày 31 Août, tàu Sông bờ ở Quảng-nhân loan lại, có 4 người Âu, 2 viên quan võ, 5 người lính, 1 người là và 56 người Trung-hoa là hành khách.

Xác nhàn ở đường. — Ngày thứ sáu trước, ở đam đất hoang phố Marine có một cái xác là cụ người sau mươi tôn là Taj-bây. Ba cụ này chứng không có con cái gì, nên tình cảnh-sát phải đưa vào nhà xác để quan khám xét cho chóc.

Ngã xuống sông. — Tối hôm 1er Septembre, bỗ gió vào khoảng chín giờ, hành-khách lên tàu *Ordinaire* đầy nhóp, hàng hóa cũng nhiều, các đường xe kín hết, chỉ còn vừa lối cho người là qua lại. Có lẽ bởi thế nên một một người lính Tây loạng chạng bước hụt rơi xuống gầm cầu. May thế đó cũng có nhiều viên chức cùng cơ ngũ với người lính Tây vội vàng xuống với lên được, chỉ một ái quần áo chữ không việc gì cả.

Bị cáp sạp Sắt. — Gỉm i nói đến kẻ cắp cạp nắt thì ai cũng biết, đã có lớn bé giả trò nhng ngày-và-vật khắp các gian hàng, thế người nào lơ-đễnh hở-hênh là bị ngay chóng lấy lưng một tái. Có lắm tốc chàng cả gan dám cướp liền trốc tay người ta hay bung gọn cả thùng hàng mà chạy. Những ig như thế hôm phiên chợ ngày 19 chín ta vừa rồi có nhiều người mắc, nhưng chỉ vì bộ sợ khai báo lôi thôi, nên nỗ Cảm không rõ đấy mà thôi.

(Xem tiếng thứ ba, cột thứ hai).

Phòng giấy Luật-sư Pierre MOURLAN
41, Đường Carreau — Hanoi

Bá cáo theo án văn của tòa Thượng thẩm

Trích lục ở bản chính của phòng lục-sự viện Thượng-thẩm, Hanoi (Bắc-kỳ)

Tòa thứ nhất viện Thượng-thẩm Hanoi (Bắc-kỳ) trong phiên tòa công, ngày mồng tám Juin năm một nghìn chín trăm hai mươi ba, xử đương tịch và tại trước công-chúng, theo về thương luật, đã kết án như sau này ;

Một bên là ;

Hợp-Hing buôn bán, ở tại Hanoi, nhà số 15, phố Paul Bert ;

Có ra tòa và do Luật-sư X ở Hanoi cãi cho ;

Một bên là ;

Victor Larue làm kỹ-nghệ, chủ nhà máy rượu bọt và nước đá (Brasseries et glacières de l'Indochine) ở tại nhà máy ấy đường Clémenceau ;

Có ra tòa và do Luật-sư Pascalis là thư-ký của Luật-sư Mourlan tại Hanoi cãi cho ;

ÁN

Thượng-thẩm-viện,

Đã nghe Luật-sư X cãi cho bên bị kháng-cáo,

Đã nghe Luật-sư Pascalis cãi cho bên bị kháng-cáo,

Đã nghe lời tổng-luận của quan phó Chưởng lý,

Sau khi đã bàn định theo pháp-luật,

Xử đương-tịch và tại trước công-chúng về thương-luật và xử chung-thẩm.

Chiếu chi cái án của tòa án Sơ-thẩm thương-mại Hanoi ngày mười hai Novembre năm một nghìn chín trăm hai mươi một, đã phạt Hợp-Hing phải trả cho Larue một trăm đồng bạc bồi thường ;

Chiếu chi cái đơn của Hợp Hing xin kháng-cáo cái án sơ-thẩm ấy theo như phiếu của thư-ký tại ngày mồng bốn Janvier năm một nghìn chín trăm hai mươi hai ;

Chiếu chi Larue kiện Hợp Hing rằng làm nước cam-pu-chia mà lại dùng những chai nhãy-tanh nút bi có in ở bên vào thấy-tinh cái tên «Larue frères, glaciers et brasseries de l'Indochine» mà Larue kêu cái sự ấy là :

1· Chiếm-đoạt cái tên buôn bán là việc đã nói trong điều thứ nhất luật ngày hai mươi tám Juillet năm một nghìn tám trăm mười bốn ;

2· Bong mạo cái dấu-niệu của người khác, là việc đã nói ở điều thứ bảy, đoạ thứ hai trong luật ngày hai mươi ba Juin năm một nghìn tám trăm năm mươi bảy ;

3· Bán những sản-vật có dấu-hiệu đóng không phải pnép, là việc đã nói ở điều thứ bảy, đoạ thứ ba trong luật ngày hai mươi ba Juin năm mộ nghìn tám trăm năm mươi bảy ;

4· Cạnh-tranh một cách gian-trá là Hợp-Hing mua lại những chai của Larue về mà lợi dụng cho mình, như vậy thì làm ngăn-trở cho công-nghệ của Larue ;

Chiếu chi cái án sơ-thẩm mà nay xin kháng-cáo, đã chấp sự giấp-mạo là chiếm-đoạt cái tên buôn bán, là đóng dấu mạo và bán những sản-vật có dóng dấu không đúng phép ;

Chiếu chi sự đóng dấu mạo và bán những sản-vật có đóng dấu mạo là những việc Larue biện rằng đã nói ở điều thứ bảy luật ngày hai mươi ba Juin năm một nghìn tám trăm năm mươi bảy, tức là những khoản-lệ mà chiếu theo điều thứ mười năm luật ngày hai mươi ba Juin năm một nghìn tám trăm năm mươi bảy thì không thể được nại cáo thể-lệ trong điều luật ngày hai mươi ba Juin năm một nghìn tám trăm năm mươi bảy và chỉ có thể kiện theo như điều thứ một nghìn ba trăm năm mươi hai mà thôi ;

Chiếu chi cái chữ để « Larue frères, glaciers et brasseries de l'Indochine » là một cái tên buôn bán hoặc là một cái dấu-hiệu ; chiếu chi cái tên người buôn và cái tên hiệu buôn là một cái sự-vật có luật ngày hai mươi tám Juillet năm một nghìn tám trăm hai mươi bốn và điều thứ một nghìn ba trăm tám mươi hai trong bộ Dân-luật bảo thì cho, nếu người chủ không cho phép giấp-mạo thì không gì được lợi-dụng ; chiếu chi sự chiếm-đoạt cái tên người buôn và cái tên hiệu buôn là một sự có cái đặc-tính cạnh-tranh gian-trá và Hợp-Hing đem dùng những chai có đúc chữ « Larue frères, glaciers et brasseries de l'Indochine » bắn vào thấy-tinh và bán nước ohanh của mình thì hiển nhiên là có ý khiến cho trong trí người mua hoặc người uống phải dùng lầm ;

Chiếu chi không phải là cái giấy con đã biện của Hợp-Hing giản lên trên những chai của Larue mà có thể khiến cho khách mua rõ-ỉi lầm được vì cái giấy con ấy không che lấp những chữ « Larue frères » đúc bên vào chai và trong những khi chuyển vận thì bong đế lắm ; chiếu chi những chai của Larue và của Hợp-Hing dùng không khác nhau chi mấy mà người mua hay người uống có thể nhận ra được ;

Chiếu chi muốn xét xem có thể lẫn được hay không và sự lẫn ấy có chỉ ý trước định làm như thế không, thì phải xét toàn-thể bề ngoài cái chai mà không kể đến những sự khác nhau nhỏ nhặt hầu như không trông thấy được ;

Chiếu chi trong việc này sự chỉ ý định làm trước là sự gian-trá ;

Chiếu chi Hợp-Hing muốn tránh lỗi ấy, không có thể nại cái án của phòng dự-thẩm tòa Thượng-thẩm Hanoi ngày mười bảy Novembre năm một nghìn chín trăm hai mươi một nại nhiều-lỗ cho ba người buôn bán Trung-hoa bị cáo là mạo đóng dấu hộ của người khác, trước hết là tại Hợp-Hing không can-dự vào việc ấy, và sau nữa là tại việc trước không có đồng loại với việc này, về sự lượng xét cái trách-nhiệm thuộc về dân-sự không có do những lẽ chung với cái trách-nhiệm thuộc về hình-sự ;

Chiếu chi nên tăng số lượng bồi-thường đã định khoản bồi-thường ; chiếu chi quan thẩm-phán sơ cấp tính cái số bồi-thường cho Larue là một trăm bạc thì không có lượng rõ sự thiệt hại của nhà thương-mại ấy đã chịu về sự cạnh-tranh gian-trá của Hợp-Hing ; chiếu chi nên tăng khoản bồi thường ấy lên hai trăm năm mươi đồng ;

Sau nữa y những lẽ nào của quan thẩm-phán sơ-cấp không trái với cái án này ;

Vì những lẽ đó :

Phán rằng Hợp-Hing kháng-cáo là trái lẽ và phải bỏ đi ;

Y cái án tòa sơ-thẩm thương-mại Hanoi ngày mười hai Novembre năm một nghìn chín trăm hai mươi một về khoản tòa xét việc Hợp-Hing chiếm-đoạt cái tên buôn bán của Larue là có lỗi ; nhưng lại bác cái án ấy về khoản đóng mạo dấu-hiệu và bán những sản-vật có dấu-hiệu đóng trái phép ;

Và cấp đơn Larue kháng-cáo lại-tại nay phạt Hợp-Hing phải trả cho Larue hai trăm năm mươi đồng bồi-thường về sự thiệt-hại đã chịu.

Truyền cho đăng lòng án này vào trong hai tờ nhật-trình ở Bắc-kỳ, tùy Larue được chọn lấy mà tiền phí-tổn thì Hợp-Hing phải chịu, cái độ là khoản bồi-thường thêm, mong giá mỗi cái án đăng báo, không được quá năm mươi đồng ;

Còn những điều khoản-cấu và tổng-luận khác của Larue thì nay bác đi ;

Phạt Hợp-Hing phải chịu cái tiền lệ phí việc kiện này ở tòa sơ-cấp là 3 § 85 và ở viện Thượng-thẩm là 70 § 45 kể cả tiền bản án này trừ ra các khoản tiền khác phải trả Luật-sư Mourlan không kể ;

Truyền cho tiền-lệ cái số tiền phạt đã dự-kỳ về việc kháng-cáo ;

Án này đã xử và đã tuyên tại tòa thứ nhất viện Thượng-thẩm Hanoi (Bắc-kỳ) trong phiên tòa công-khai tại Tư-pháp-viện thành-phố ấy, ngày hôm nay là thứ sáu mồng tám Juin năm một nghìn chín trăm hai mươi ba, dự hội-đồng có quan chánh thẩm thứ nhất Delprat, hai quan số-vấn Colliet và Marchal và trước mặt quan phó Chưởng-lý de Saint Marchal Ducecat và có viên lục-sự Godefroy dự thính.

Ký tên : Delprat và Godefroy

Ở ngoài đã bản án có viết :

Trước bạ tại Hanoi (Bắc-kỳ) ngày hai mươi sáu Juin năm một nghìn chín trăm hai mươi ba, tờ thứ hai mươi, ô thứ ba. Giá tiền nhận là : tám đồng. Quan thu thuế trước-bạ.

Ký tên : Aquarone.

Sao-lục y như nguyên bản.

Thay Luật-sư Mourlan bị ngăn-trở,

Ký tên : PASCALIS

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
BÁO THỨC
KIỂU PHÁP
Máy kỹ-mà thượng hạng
Mới có bán
có giải đại quang
BẢO-HÀNH 1 NĂM
Giá . . . . . 5 $ 00
Bán tại hiệu :
A. PERROUD (Nhà xanh)
29, Phố Paul Bert. — HANOI

Savon Cadum
Savon tinh anh, như
SAVON CADUM
thì lấy làm hữu ích cho vệ-sinh da người.
Vả lại savon này tiện lắm, gì người ta cũng nó tới cùng, không bỏ chốc nào, mà lại lần giải bằng hai cục savon thường.
Giá mỗi cục Savon Cadum là hai quan tiền Langsa.
2 f. 00

Phòng khám bệnh
của quan Thầy Thuốc tây
Phố hàng Điếu nhà hỏa (Rue des Pipes) số nhà 9, ở Hanoi.
Ngày nào cũng khám bệnh từ 10 giờ sáng đến 12 giờ trưa, trừ chủ nhật và ngày lễ.
Phòng nuôi người bệnh, rất sạch sẽ. Chữa các bệnh người lớn và trẻ con. 3507

山 KHƯƠNG-SƠN 姜
Chủ nhân : PHẠM-ĐÌNH-DIỄN
Hanoi, n° 29 Rue de la Soie, Tonkin
Bán-hiệu bán tạp hóa, có xưởng đệt ở làng Khương-trung Hà-đông, dệt các thứ màn rộng khổ, các thứ vải, và khăn-mặt v. v... bán buôn và bán lẻ.
Các qui-khách ở xa có cần dùng nên viết thư về, bản-hiệu sẽ xin hoan-nghênh tỉ-tế. Có gửi hàng theo lối lĩnh-hóa giao-ngân (contre remboursement).
3270

Vì dùng không hết mà bán
MỘT CÁI XE Ô-TÔ "FORD"
Còn tốt lắm, máy hút dầu sống hiệu "Zénith" (Carburateur Zénith), đèn điện và đèn đất.
Hỏi tại : M. Moisan, Société des Huileries, Đáp cầu. 3658

XIN XEM CHO KỸ
Phần nhiều các qui-khách xem báo thấy có đăng các-bạch của bản-hiệu, đến khi về mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhờ mà lầm ra không đặt được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các qui-khách rõ cho và xin các ngài từ nay để có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhận rõ :
• Nhà Bán-thuốc Ed Monthe có đồng-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54, Hanoi. •
Nay kính,
Ed. MONTHE,
54, Rue Paul Bert, Hanoi.

PHÒNG-THĂM BỆNH
CỦA QUAN
Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET
Thương-khu đã nghỉ đến, Bác-đầu nội-trú. Nguyên chuyên về ngoại khoa tại bệnh viện Tunis, Fes, Rabat. Candidature Port-Said (Ai-cập). Mutl.
Ngoại khoa, bộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu, bệnh giang mai
Các bệnh khác : Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ — chiều 14 — đến 17 —
KHÁM BỆNH : Giá 3 đồng một lần
KIM GIẤY LÀM CHỨNG : Giá 1 $ 50
Phòng thăm bệnh tại ĐƯƠNG GIA-LONG, 72, cuối nối số 206
3512

DƯƠNG BÁ-TRẠC
ET
TĂNG-KHÁNH-LONG
dit ĐÔNG-NAM-MỸ
Dệt lãnh lụa, vải-màn, khăn mặt, đóng giày tây, giày ta, va-ly, làm mũ (nón), khăn sếp, ghế mây, và buôn đồ các thứ hàng Bắc-kỳ, bán cất và bán lẻ.
Tổng cục : Hà-nội phố hàng Bông, số 152.
Phân cục : Sài-gòn đường Catinat, 10, đường Bonnard, 90.
Công-sướng tại Thái-hà-ấp.
Hàng tốt giá hạ, qui-khách chiếu cố xin cứ gửi thư về ĐÔNG-NAM-MỸ số 152, Rue du Coton, Hanoi.
2095

祥和裕
YU-WO-TSEONG
VENTE EN GROS
48, Rue des Cantonnais, 48
Hanoi (Tonkin)
TÉLÉPHONE N° 246
Bản-hiệu có bán hoàn các thứ nọc nhiều, hàng tốt nhiều làm, hàng thật tốt, giá thật rẻ
Có bán cả hàng to Bắc-kỳ như thế, quyến, lĩnh, lụa, hàng, quế, sản vật, và hàng Saigon như lĩnh, thế, vân vân.
Nay nước có đổ các mới, hàng thêm, mọc đem về nói thêm rộng khổ. Những hàng này bản hoàn toàn làm, chắc không bán lẻ vì không có mẫu gửi đi các tỉnh, vì hàng còn nguyên không thể rời được. Qui-khách ở gần nào đến bản hiệu mà mua, còn ở xa thì gửi thư về, bản hiệu xin gửi comme remboursement.
Cẩn-bạch
YU-WO-TSEONG
2010

Tin nước lên xuống

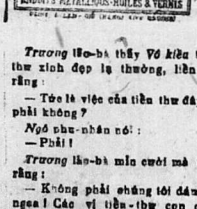
Trên sông Hồng-hà

	2 Sept. hồi 8 giờ	2 Sept. 15 giờ	3 Sept. hồi 8 giờ
Lao-kay	77 80	77 80	78.10
Yên-bay	29 00	28 85	28 75
Việt-trì	13 27	13.25	13.28
Hanoi	9 06	9.06	9.05
Vạn-yên	8 60	»	8 30
Hòa-bình	6 42	6 53	6 53
Tuyên-quang	4 00	3.85	4.40
Phả-đoan	19 41	19.31	19 51
Phả Yên-bình	1.49	1.15	0 90

Trên sông Thái-bình

	2 Sept. hồi 8 giờ	3 Sept. hồi 8 giờ
Thái-nguyên	19.95	20.67
Lẫm	2.40	2.30
Phả Lạng-thương	3.47	3.36
Đáp-cầu	4.15	4.12
Phả-lại	3.13	3.09

Các ông chủ-nhà, các ông thầu-khoán và các ông buôn-bán !

Các ông nên xem cả các hạng sơn, chỉ có thứ này là tốt hơn cả, bền hơn cả ; vì thứ sơn STANDARD này là thật sơn tây của những tay *chuyên-môn người Đại-pháp* chế ra.
Nên hỏi giá ở « *Société Française des Couleurs et Peintures Métalliques* STANDARD », Julien & Fortin, số 8, đường Gia-Long, Hanoi.
2063

Duy có cô Phạm-thị-Tiêm, 21 tuổi, nhà ở phố Chợ, số 215, bị mất cắp 17 p., có đơn trình tại sở cẩm hôm sáng.

Dây tó bất lương. — Đêm 30 rạng ngày 31 Août viên đội Tây nhà ở số 6 phố Amiral Courbet bị tên bồi ăn cắp quần áo và đồ vật tất cả đáng giá là 150 quan. Hiện nay tên bồi bất lương vẫn còn trốn chưa tìm thấy, nhưng lưới trời khó tránh, chắc sớm chầy rồi cũng bắt được.

BẮC-NINH

Nước xuống. — Mấy hôm nay các phố bị lụt thì nước đã xuống dần hơn một thước ta. Trời cứ lạnh rào cho thế này thì chẳng bao lâu nước rút hết.

Cảnh buồn người có vui đâu bao giờ. — Dân một nửa tỉnh Bắc về phía bên kia hồ-xa, năm nay bị nghèo lụt, nhà cửa lênh bênh, già trẻ nheo nhóc, ai là người trông thấy cái cảnh-tượng ấy, mà chẳng động lòng. Thế mà trong thành-phố lại có một bọn thiếu-niên rất lý, lợi dụng cái khổ của đồng-bào để mua vui cho mình. Số là đêm nào cũng vậy, cậu thì đàn Tàu, cậu thì ca-lý, hai ba cái thuyền đi kèm với nhau, dễ qua các phố, tiếng bát âm inh ỏi, câu cười nói nhỏ những, bình như vui về lắm chẳng còn nghĩ gì đến bà con đang khốn cùng trong chốn ba-đào.

Nói đến việc này lại chẳng nhớ đến năm xưa ở tỉnh Nam bị lụt, có mấy công-tử toàn là con nhà tử tế, cũng cao hứng quá, mang ả-đào đi bát rong các phố, mà bị quan Tổng-đốc tức bầy giờ trị cho một cách rất đích đáng đấy ru !

Đ. M. Đ. lai cảo.

VIỆT-TRÌ

Quân công hội tỉnh. — Hôm thứ bảy 5 giờ chiều, quan hai nhà binh đã gắn Quân công hội tỉnh (médaille militaire) cho Bezzi Sen-đầm kiểm chức cẩm ở Việt-trì ở con đường vận điểm binh xưa nay. Lúc gắn hội tỉnh, các binh tỉnh đứng coi mừng cũng như điểm binh các ngày hội. Các ông kỳ hào lý dịch ở Việt-trì có đến chỗ gắn hội tỉnh để mừng quan ; cẩm được quan trên thưởng quân công hội tỉnh thì thích đáng lắm.

M. Bezzi đã được giấy báo chúng với tin được hội tỉnh thắng chức Chef de brigade hạng tư nữa, vậy xin có lời mừng ông luôn một thể.

PHÁT DIỄM

Có phải dập mặt không ? — Trong làng xin có người học-trò bị ốm mới khỏi, nhưng còn xanh xao vì chưa đi đứng vững được. Người nhà nghĩ là bảng nước nên không cho uống thuốc bổ, bèn tìm người chữa bệnh bằng để bóp bảng. Bóp mấy hôm đầu thì cậu học trò ấy lấy làm đau lắm. Sau không biết người chữa làm thế, sao mà người học-trò ấy kêu là đứt cả ruột gan vì nghe đánh bục một cái ở trong bụng rồi chuyển cả ruột gan. Ngay bấy giờ thì người đau lắm. Cách hai hôm sau thổ ra nước vàng mà lại đắng. Rồi chết ngay.

Thương ôi ! Không biết có phải vì cách chữa ngu dại ấy đến nỗi đập mặt mà chết không ?

J. B B. lai cảo

PHỦ LÝ

Một sòng bạc to. — Nghe đâu một hiệu Khách, ở giữa phố Châu-cầu, lâu nay vẫn gá bạc, con bạc các nơi về đánh đông lắm. Ban ngày thì đem xuống thuyền đi đánh dọc sông. Đêm thì đánh ngay ở hiệu, người chủ hiệu này lại là người làm việc quan. Cái sòng bạc này phố sá nhiều người biết, cứ tối đến thì con bạc kéo đến tấp nập. Được thua kể hàng nghìn, tiền bỏ có tối đến hai trăm.

THÁI-BÌNH

Ai tin. — Bắn quán được tin buồn rằng chánh thất ông Nguyễn-văn-Thọ tri-huyện Thụy-anh tạ thế tại nhà thương tỉnh Thái-bình hồi 7 giờ chiều hôm 2 Septembre. Năm nay bà hưởng thọ 41 tuổi. Đến 5 giờ sáng hôm thứ ba 4 Septembre thì rước linh-cữu từ nhà thương Thái-bình sang Nam-định, an táng tại Tư-mạc. Hồi 9 giờ sáng sẽ tới nơi.

Nhân dịp buồn dẫn xin có lời kính viếng bà và chia buồn với quan Huyện cùng gia quyến.

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ hai 3 Septembre 1923
Diễn tích
ĐÀO PHI PHỤNG
(Đệ tam)
Toàn đào kép trẻ con diễn rất khéo.

Tối thứ ba 4 Septembre 1923
Diễn tích
THANH-HÓA TẤM NGHĨA-NỮ
Thương thay cái phận con chồng,
Vì ai để khách mà hồng truân-chuyên
Dở hay trông thấy nhờn tiền.
Rồi ra mới biết thảo hiền là hơn.

BÁO CÁO VIỆC RIÊNG

Thơ gởi ông Bùi-đình-Tá
Hanoi, le 31 Août 1923
Monsieur,
Tôi có tiếp lời bá-cáo của ngài nói về việc lập một « *cái Văn-phòng cho Nghị-viện* ». Tôi thiết tưởng Nghị-viện xứ mình vì có cái tinh-thể đặc-biệt với các nước khác, nên mấy khóa hội-đồng trước. Chính phủ cũng chưa làm nhà hội cho Nghị-viện, chưa có nhà hội, thường chỉ là « *Văn-phòng* » riêng :
Đã lấy nền hay không, thì để đến kỳ hội-đồng Nghị viện chúng tôi sẽ bàn với nhau, bây giờ tôi cũng chưa tiện trả lời ngài được ; nhưng đã nên lập hay không, thì cũng phải tới kỳ họp Nghị-viện có đông đủ Nghị-viện chúng tôi cùng định liệu, chứ không có lẽ Nghị-viện chưa họp, Nghị-viện chưa có người nào tự họp ở Hanoi mà tự thiết một cái « *Văn-phòng* » lại còn một người ở ngoài chân-nghị-viện mà trưởng-lý cái văn-phòng ấy thế cho chúng tôi, cái « *Văn-phòng* » của ngài, chúng tôi không thể công-nhận là Văn-phòng của Nghị-viện chúng tôi được ;
Xin ngài lượng-xét cho.
Vũ-minh-Châu,
Bắc-kỳ nghị-viên
203, *Route de Huế, Hanoi*
3685

Rượu bổ-đào :
TONIQUE TONKINOIS
Đã có chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo lời các nhân-sĩ ở đây, cho không như có mấy thứ thuốc về những tinh hư, mau trò-cười cho trẻ-con và người có tri khiếu đi không ai có thể tin được.
Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm lẫn !!!

Ngày mùng 7 tháng sáu, năm-hiệu Kiến-định thứ ba, bản Nội-các phụng lời chỉ-dụ phê rằng :
Chiếu như đơn đã được phụng của MONTÈS qui-hàng, có chữ viên-chức trong nội-dung quy-tắc hay, đáng nên gia thưởng, trước lược-phê thì giải cho qui-hàng phàng chế-tặng để tỏ thành-ý.
Khâm thử.

欽此 我 皇 有 恩 准 賜 三 等 第 五 名 勳 章 七 日 內 閣 尚 書 領

Rượu này đã hợp-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ giả, trẻ, đều dùng được cả ! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được ! *Giá bán rất rẻ : 2 $ 25 một chai lớn ; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bán-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá hán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI
Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

94 21

NGỌC-KIỀU-LÊ

(Chuyện một người nữ-sĩ có tài nhà ngọc phun châu, lại giữ được tiết trong tuyết sạch, đáng làm gương cho bạn quần-thoa. Xem chuyện này thì đủ biết rằng các bậc danh-nhân ở trên thế-giới từ xưa đến nay, đều bởi cái tinh-anh trong trời đất chung đúc mà nên, thế Tạo hà có phân biệt nam-giới nữ giới.)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Ngô phu-nhân nói :

— Ái thế ra phu-quân tôi cho gọi đến đây phải không ? Hôm trước phu-quân tôi cũng có nói chuyện khen một chàng thiếu-niên họ Tô tài-mạo sang-loàn, sau này tất đại-phát-đạt, muốn gọi gả tiểu-thư cho. Nếu mụ nói xong được việc này thì sẽ xin hậu-tạ.

Trương lão-bà nói :

— Lão-gia và phu-nhân đã truyền bảo chúng tôi xin hết lòng !

Trương lão-bà vừa nói vừa ngảnh lại nhìn *Vô-kiêu* tiểu-thư thì quả-nhiên là :

Lan thu thấy, nét xuân sơn,
Hoa ghen đua thắm, liễu hờn kém xanh.

Trương lão-bà thấy *Vô kiêu* tiểu-thư xinh đẹp lạ thường, liền bỏ rằng :

— Tức là việc của tiểu thư đây, có phải không ?

Ngô phu-nhân nói :

— Phải !

Trương lão-bà mỉm cười mà thưa rằng :

— Không phải chúng tôi dám nói ngoa ! Các vị tiểu-thư con quan trong thành *Kim-lăng* này, chúng tôi được tiếp kiến đã nhiều, nhưng chưa từng thấy vị nào lại có được cái dung nhan đẹm lệ như thế ! Chẳng biết chàng họ Tô kia, khéo tu từ kiếp nào ?

Ngô phu-nhân nói :

— Các nhà thế-gia trong thành này cũng nhiều nhà đến hỏi, nhưng phu-quân tôi không thuận gả cho ai. Vừa rồi phu-quân tôi đi chơi, gặp chàng họ Tô, thấy chàng là bậc kỳ-tài, cho nên muốn gả. Việc vợ chồng chẳng qua là duyên trời đưa lại, mụ nên cố giúp cho thành.

Trương lão-bà lại cười mà đáp rằng :

— Phu-nhân đây là một chỗ đại-gia mà tiểu-thư có cái nhan-sắc ấy, nay gọi gả cho chàng họ Tô kia là con nhà học-trò, khi nào lại không thành. Việc này cũng là một dịp may mắn cho tôi đó.

Trương lão-bà nói từ xin ra, *Ngô* phu-nhân gọi nữ tỳ dọn bánh mời *Trương* lão-bà ăn. *Trương* lão-bà ăn xong, với-vàng lại theo lối cũ đi ra cửa trước.

Tên tiểu-đồng nói :

— Mụ nên đi tắt cửa sau này, đừng ra cửa trước mà ra.

Trương lão-bà thấy nói đường gần, với-vàng theo tên tiểu-đồng đi ra lối cửa sau. Nguyên cái vườn hoa ấy ở phía gần thành, ít nhà xung quanh, bốn mặt toàn những cây cao bóng cả. Phía ngoài thành lại có một giải núi xanh vây bọc, thật là cái cảnh u-tĩnh thanh-nhàn, vậy nên *Ngô* bản-làm có lập một cái lầu, để thỉnh thoảng ra đấy thưởng-ngoạn.

Trương lão-bà ra khỏi cửa vườn rồi, ngảnh đầu trông lại, thấy *Ngô* phu-nhân và *Vô-kiêu* tiểu-thư vẫn còn ngồi ở trên lầu, đứng xa mà nhìn, lại càng thấy vẻ diễm-lệ lộ tường, như một vị thiên-tiên vậy.

Trương lão-bà lấm-tấm khen-ngợi mà lẩm-nhẩm nói một mình rằng :

— Thật là một vị tiểu-thư rất xinh đẹp ! Còn chàng họ Tô kia không biết người thế nào ?

Trương lão-bà thẳng đường đi sang *Ông-hạng*, tìm đến nhà *Tô-hữu-bạch* trọ. Gặp bấy giờ *Tô-hữu-bạch* vừa tiễn các bạn hữu ra khỏi cửa.

Nguyên *Tô-hữu-bạch* biển-tự là *Liên-tiên*, vốn về dòng dõi ông *Tô-tử-chiêm*. Nhân đời *Tống Cao tôn* có loạn, tổ-tiên mới lánh nạn thiên sang ở *Kim lăng*.

Tô-hữu-bạch năm 13 tuổi thì thân phụ chàng là *Tô hiến* bỗng lộ thế, nhờ có thân mẫu là *Trần-thị* người rất hiền mà lại có chí, đêm ngày khuyến nhủ *Tô-hữu-bạch* chăm chỉ học-hành.

Tô-hữu-bạch mặt mũi khôi ngô, hình dung tuấn-tú. Và thông-minh vốn sẵn tính trời, cho nên năm mới 17 tuổi đã được vào phủ-đường học tập.

Chẳng ngờ vừa mới vào học thì thân-mẫu lại thế, *Tô hữu-bạch* một thân một bóng, không biết nương-tựa vào đâu. Dẫn *Tô* ngụ-sử là thúc-phụ chàng, nhưng lại lấy quán ở *Bà-nam*, cách-trở xa-xôi, thành ra cũng không biết nhau vậy.

Trong nhà *Tô-hữu-bạch* ngày một sàng-quẫn, nhưng *Tô hữu-bạch* vẫn tính hào-sảng, chỉ vui về sự làm văn đọc sách, chứ một chữ « Bẩn », không hề nghĩ đến bao giờ.

Tô-hữu-bạch nguyên trước tiếp gọi *Tô-tương-tái*, gái vị chàng một cái phong-lưu tài-phẩm của *Lý-thái-bạch*, thuở xưa cho nên mới đổi tên là *Tô-hữu-bạch*. Lại lấy cái ý « *Thanh-liên trích-tiên* », mới đặt biển tự là *Liên-tiên*.

Những văn thơ của *Tô-hữu-bạch* làm xưa nay, các bạn-hữu ai cũng phải tấm-tắc khen ngợi. Năm lấy hết tang, gặp kỳ thế-khóa, không ngờ chàng lại đỗ đầu. Bấy giờ các bạn-hữu đến mừng, cũng vừa mới về cả.

Trương lão-bà nhác trông thấy hình dung phong nhã, đoán chắc là *Tô hữu bạch*, mới đẩy cửa bước vào, cất to tiếng lên mà rằng :

— May quá ! tôi đến lại vừa gặp lúc *Tô tiên-sinh* có nhà !

Tô-hữu-bạch ngảnh đầu lại, trông thấy một bà cụ già, liền hỏi :

— Mụ là người nhà ai ?

Trương lão-bà cười khúc khích mà đáp rằng :

— Tôi đến để báo tin mừng !

Tô-hữu-bạch nói :

— Chúng tôi còn có tin mừng gì nữa mà mụ đến báo.

Trương lão bà nói :

— Tiên-sinh đỗ đầu là một điều mừng nhỏ, việc ấy tất đã có người đến báo hỉ rồi. Bây giờ tôi đến báo hỉ là báo cho tiên-sinh biết một cái tin mừng rất lớn vậy.

Tô hữu-bạch nghe nói, cười mà bảo rằng :

— Nếu vậy thì mời mụ vào chơi trong nhà.

Trương lão-bà theo *Tô hữu bạch* vào ngồi chơi trong nhà. *Tô hữu-bạch* pha trà mời uống, rồi lại hỏi rằng :

— Tôi nguyên là một người học-trò nghèo, trừ việc đỗ khảo này, còn có tin mừng gì nữa ?

Trương lão bà nói :

— Chúng đang thanh-niên, một mình vò-vỏ, nay tôi đưa một v. tiểu thư rất phú-quí, rất lịch-sự đến để làm vợ, thế thì có đáng gọi là một tin mừng rất lớn hay không !

Tô-hữu-bạch nói :

— Ơ lời mụ nói thì quả đáng mừng, nhưng chưa biết mừng thật hay mừng giả ?

Trương lão-bà nói :

— Chúng có onju hậu tụ tôi thì việc này sẽ là mừng thật !

Tô hữu-bạch nói :

— Bây giờ mụ bảy tôi cho tôi nghe là tiểu-thư nhà ai và người thế nào ?

(Còn nữa)

Hàng mới — Giá cực rẻ!

Bản-hiệu vừa nhận được nhiều thứ satin, faille, cachemire, kim-ngân-đoạn, đủ Mông-tự cùng nhiều thứ vóc nhiều thật tốt mà bán giá cực rẻ để chiêu hàng. Vậy ngài nào muốn dùng thứ gì xin mời lại mua ngay kẻo hết hàng đẹp.

Các thứ laine may complets và pardessus, imperméable soie để may áo đi mưa, có nhiều màu rất nhã, xin các ngài chiếu-cố cho.

Kính cáo

NAM-THỊNH, Tailleur

SOIERIES NOUVEAUTÉS

6, Rue des Cantonnais, Hanoi

2036

MỘT NGƯỜI KHỎE LẠ

NGƯỜI ĐI SĂN. — Chẳng cần phải dùng súng cũng đánh nổi sư-tử. Uống một cốc QUINIUM LASARRAQUE, thì khỏe lạ thường như thế

Sau mỗi bữa cơm uống một cốc con rượu Quinium Labarraque, thì chẳng bao lâu mà người ốm nhẹo đến đâu cũng hồi sức lại được. Những bệnh một nhẹo, những bệnh xiu máy lâu ngày, dai dẳng đến đâu cũng chữa được một cách chắc chắn và êm dịu. Dùng thuốc ấy thì những bệnh sốt dai đến đâu cũng chẳng kéo lâu mà khỏi.

Vì vậy, những người yếu đuối, hoặc vì đau ốm, hoặc vì làm lụng khó nhọc, hoặc có việc gì thái quá mà thân thể phải suy nhược; những người thanh niên lêu lổn chẳng quá mà sinh ra kém sức khỏe, con gái không lên tốt được, đàn-bà sau khi sinh sản, sau già bị ốm thì thấy yếu đuối, nhưng người mắc xin hoặc lao-lực quá sức, đều nên uống rượu Quinium Labarraque. Nhất là những người mới ốm khỏi lại càng nên uống lắm.

Các hàng bào chế đâu cũng có bán rượu thuốc Quinium Labarraque.

Chỉnh-điểm : Maison FRÈRE, 19, Rue Jacob, Paris.

CÓ THẤY CON DẤU NÀY

KHẮC VÀO LƯỠI DAO

thì mới là hạng tốt, mà dùng nó thì thực là bền

PACHOD Frères & Cie Lyon

2064

痔瘻林桂張

MỜI CÁC ÔNG MẮC PHẢI BỆNH TRĨ NÀY XIN MỜI CÁC ÔNG QUÁ BỘ TÔI CHỮA BỆNH NÀY

BỆNH TRĨ (tức là bệnh lòi tí) thực chẳng ngươi mắc phải, chẳng những là đau đớn, như cần đến khi đại-tiện mong rồi thì lại-huyết đầm đìa, thật là bất tiện cho người ta lắm, hễ không chữa ngay cho khỏi, để lâu lại càng ngày càng thêm nặng nề sau khó chữa.

Khi sưu chữa bệnh này đều đang đau đớn cho nên người có bệnh lấy làm đau đớn, vậy nên tôi đang tâm nghiên-cứu một cách mới chuyên-trị chữa bệnh này không đau, không sót, chỉ trong mấy hôm thôi những mối nọc tụ-huyết rụng rơi, mà trong khi đang chữa có thể làm-lụng như thường không mất thì-giờ. Vậy Ngài nào mắc phải bệnh này xin mời đến :

M. TCHUONG-QUAY-LAM

2, Phố Hàng Đường. — HANOI

Sáng tiếp khách từ 8 giờ rưỡi cho đến 2 giờ chiều, đi chữa từ 2 giờ rưỡi đến 5 giờ.

Các tỉnh xa đều xin bản tiếp.

Thư từ xin trả lời ngay. 2030

Dùng thuốc phải cẩn-thận mới được!

Rượu bổ-đào : TONIQUE TONKINOIS

Đã mười mấy năm nay Bản-hiệu giao-thiệp với người bản-xứ đã nhiều lắm, và đã được lòng quí-khách tin-cẩn là bởi sự thực-thà ngay-thẳng. Tưởng nay cũng nên nhắc lại để các ngài so-sánh và suy-xét thì sẽ biết rõ hơn sự thực-thà của Bản-hiệu. Thứ rượu bổ-đào của Bản-hiệu, người bản-xứ đều biết tiếng là một vị thuốc rất rẻ tiền và rất quí để trị các chứng bệnh như : kém ăn-ngủ, mỏi-mệt, cơm-yếu, hay chóng mặt nhức đầu, đau xương đau mình, lại rất là bổ sức cho đàn-bà đẻ, người ốm mới khỏe, người già-yếu sức lực kém có thể khỏe lại như khi trẻ, con nít từ 10 tuổi sẽ được mau lớn! Vì thế thứ rượu này đã được vô-số tờ chứng-chỉ là công-hiệu.

Giá bán **2$25** một chai lớn, từ sáu chai trở lên sẽ trừ hoa-hồng.

Hiệu Bào-chế MONTÈS, 54, phố Tràng-tiền, Hanoi.

MUỐN BÁN

Một cái xe độc-mã cao-su bánh gỗ thực đẹp đằng sau có ghế cho bồi ngựa ngồi

Xe và cương còn mới nguyên

GIÁ HẠ

Lại hỏi : 7, Bd Bobillot, Hanoi

2033

ATOPHAN-CRUET

THUỐC ATOPHAN-CRUET

là một vị tinh hảo không có pha chế nhiều mấu

Mỗi hoàn 0,50 cg (uống từ 3 đến 8 hoàn trong 24 giờ)

THUỐC PHÁP — Trừ tại : 6, Rue de Pas-de-la-Mule, PARIS — Ở PHÁP QUỐC LẠI

Cũng có bán tại Mess. M. CHASSAGNE, Phm., Haiphong; L. BOUDET-HUNOR, Phm., và các hiệu bào chế khác.

CỬA HÀNG MẪN-KHÁNH

Kính trình các Ngài,

Tôi mới mở một cửa hàng thợ may và khăn giầy tại đây, hiệu là MẪN-KHÁNH. Vậy có vài hàng bộc-bạch cùng các ngài trong công thương giới giúp tôi trong lúc sơ đầu bỡ ngỡ, ngõ hầu cạnh tranh với người ngoại trong chốn thương trường, cho vẻ vang cảnh Hồng chới Lạc ở nước người; hoặc may quần áo tây, ta; hoặc gửi hàng nói-khóa cho ăn hoa-hồng; hoặc muốn cần đến thứ hàng gì hay hỏi-han sự gì ở đây, xin biết thì tôi biết. Tôi xin hết lòng hoan nghênh và cảm tạ.

MẪN-KHÁNH, *Tailleur et Cordonnier*

Fort-Bayard, Kouang-Tchéou-Wan, Chine.

LÒ RƯỢU HOMMEL

Vô-danh công-ty, vốn số 1.000.000 quan tiền tây

Tổng-cục số 116, Phố hàng Trống Hanoi

Rượu bia thượng hạng theo cách vệ-sinh

Đóng chai lớn — Đóng chai nhỏ

ĐẠI-LÝ :

Ở tỉnh Haiphong là hãng Denis Frères

Ở tỉnh Fournes là hãng Hock-Guinn-Seng

RƯỢU BIA HOMMEL

Hàng rất ngon và giá hạ hơn cả.

Ai muốn đặt hàng thì cứ gửi thư đến Lò rượu Hommel, Vô-danh công-ty ở Hanoi, phố hàng Trống, số 116.

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU

(hiệu đầu nai)

Người bị bệnh sốt rét thường hay thấy trong mình mệt nhọc mà lại rất là lâu khỏi. Khi bị bệnh thì nhiều mồ-hôi, yếu đuối đi, đánh trống ngực, ăn không ngon, ngủ không yên, đau lưng đau mình, khó thở, mệt nhọc lắm.

Chân huyết kém bần đi, thế thì nên bổ ngay vào cho chân huyết những chất đỏ hơ đi trong khi ốm là chất sắt, như thế mà dùng thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai) thì không còn gì để khỏi bơn nữa.

Uống thuốc ấy bổ vào đến da giầy thì tan ngay, không sợ ngày hôm gì cả. Chỉ trong vài hôm lại thấy khỏe mạnh như thường; những người nào bị bệnh giập mới khỏi, yếu đuối, đau lưng, đau mình, đau đa giầy, hay đánh trống ngực mà dùng thuốc này thì thấy khoan khoái lạ lùng. Chỉ uống độ vài lọ thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai) này thì lại khỏe mạnh như thường.

Ở các hàng bào-chế lớn đều có bán cả.

2034

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

SÁCH MỚI XUẤT BẢN

ẤU-HỌC TOÁN-PHÁP

CỦA

NGUYỄN-NGỌC-QUẾ

soạn

Giá 0$30 một quyển.

Tiền cước gửi recommandé 0$11

Bán tại Bản-quán và có gửi bán ở các hàng sách.

Đồng-hồ đeo tay hạ giá

Mỗi cái **1$00**

Thừa các quý khách, những đồng-hồ đeo tay của bản-hiệu vì giá hạ sau 8 quan nếu chúng tôi xin bớt giá mỗi cái 1$00, nên chiếu giá không bớt thời xin biểu cái khánh giọng vàng có hộp xinh xem như sau này :

Đồng hồ đeo tay chôn tới thấy giờ			giá trước	8$ 40	nay	4$ 40
—	id	—	cỗ kim ly	—	6 00	—	3 00
—	id	kim thép và kim vàng	—	4 50	—	2 50
—	id	vành thực sinh	—	3 30	—	1 30

Nhà các quý-khách chiếu cố cho 2 cái mà không bớt giá, chiếu giá trước thời xin kính tặng 1 cái kính gọng vàng đời mới và 1 cái hộp kính aluminium vì cả tiền cước của Xin chiếu cố cho.

TONG-YUNE-TAI

2049 *49, Phố hàng Ngang, HANOI*

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

Hiệu Gô-đa cũ ở phố Tràng-tiền, Hanoi

NHÂN DỊP NGÀY KHAI TRƯỜNG HỌC

TỪ THỨ HAI 27 AOÛT CHO ĐẾN MẤY NGÀY SAU :

Bán chiêu-khách những giấy bút, đồ nữ-trang, bàn chải, giao, nước hoa, mũ, áo lót minh, cà-vạt, giầy

Gian bán đồ ăn và gian bán rượu

BÁN CÁC ĐỒ MỚI SANG KỲ TÀU VỪA RỒI

Xin xem giấy khai giá hàng cùng chỗ bầy hàng

興同梁

Kính trình để các quí-khách biết cho rằng: bản-hiệu chúng tôi vẫn chuyên cần về nghề kim-hoàn này, đã ngoài hai mươi năm nay, nghề làm nỗi ngày càng tinh xảo thêm ra, lại chịu cải-chế các kiểu vòng, nhẫn, hoa-tai, khuy-áo, dây đeo cổ, quả-tim, vân vân, trông rất là thanh nhã, theo hợp thời thế, các quí khách tiện đàng, nhân dịp sắp ngày tết Cả đến nơi, bản-hiệu mới mượn được mấy tay thợ rất khéo ở Hongkong sang và mới có sang các thứ mặt kim-cương, chân châu, ngọc-thạch, ngọc lựu, kim sa, hổ-phách, san-hô, mã-não, và mặt ngũ sắc vân vân nữa, đã có các thứ, và mới có sang nhiều kiểu vòng, kiểu nhẫn mới ở Âu ra, trông rất là ngoạn mục

Xin mời các quí-khách quí bộ lại xem, đã mua hay không, bản hiệu lúc nào cũng có người để thừa tiếp các quí-khách, rất là trọng-thể.

LƯƠNG-THONG-HING

Bijoutier

63, Rue de la Soie, 63,

(Tonkin) HANOI

2024

LAXO SODYL

Một thứ hạt gập chất muối của loài quả thì xủi bọt lên.

Là thứ thuốc nhuận tràng rất tốt.

Thứ thuốc tẩy rất dễ dùng.

Trừ bệnh táo cùng các chứng khác vì bệnh táo sinh ra một cách rất chóng, như nhức đầu, đau gan, đau vị, đau ruột, bệnh trĩ, đau đầu ruột, bệnh trẻ, nhọt lở, vân vân.

Thứ thuốc này hiệu nhất, rẻ nhất.

Giá tiên : 1$25 một lọ 10 hay 15 liều

Về phần Đông-pháp có gởi bán tại :

Hiệu Bào chế E. CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, Hanoi

CHANSON & THIBAULT

58, RUE PAUL BERT, HANOI

Bản-hiệu có bán các thứ máy hát mới về rất rẻ, rất tốt và rất đẹp, và lại có cho thuê cả máy hát và các thứ đĩa, tiếng Bắc, tiếng Huế, tiếng Saigon, tiếng Tàu, tiếng Tây.

Bản-hiệu có bán cả các thứ điếu rất đẹp, rất tốt và hợp cách vệ-sinh.

Bản hiệu mới có thứ mở « ÉMAILLINE » để lau đĩa hát rất tốt mỗi ống là 0$40. *Nay kính cáo.*

IMPRIMERIE TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN

Imprimerie du Trung-Bắc-Tân-Văn

Le Gérant : NGUYỄN-VAN-LUẬN

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiêu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)